

ת"פ 16972/01/18 - מדינת ישראל נגד מתן מרחבי

בית משפט השלום ברחובות

ת"פ 16972-01-18 מדינת ישראל נ' מרחבי
תיק חיצוני: 475367/2017

בפני כבוד השופטת, סגנית הנשיאה אפרת פינק
מאשימה מדינת ישראל
נגד
נאשמים מתן מרחבי

החלטה

לפניי בקשת הנאשם לביטול כתב האישום.

1. נגד הנאשם הוגש כתב אישום מתוקן המייחס לו עבירה של איומים, לפי סעיף 192 לחוק העונשין, התשל"ז - 1977. כתב האישום תוקן במהלך ניהול ההליך הפלילי, כך שעבירה של העלבת עובד ציבור, שיוחסה מלכתחילה לנאשם - נמחקה.
2. לפי כתב האישום המתוקן, ביום 27.9.17 קיבל הנאשם דו"ח איכות סביבה משוטרי. בהמשך לכך, הגיע הנאשם ביום 25.10.17 לתחנת המשטרה ושאל את היומנאי היכן השוטר שנתן לו את הדו"ח. באותן נסיבות, משנמסר לנאשם, כי השוטר אינו בנמצא, הסביר היומנאי לנאשם על אודות הדו"ח. בתגובה צעק הנאשם: "למה מי הוא השוטר הזה. מה נראה לו למעפן הזה בנאדם מסריח איפה הוא". משניסה היומנאי להרגיעו הוסיף הנאשם: "לא נורא לאשתו יש אחלה יונדאי לבנה".
3. בא כוח הנאשם טען, כי החלטת התביעה שלא לבטל את כתב האישום בתנאי הסדר מותנה היא החלטה מפלה ושרירותית, לאור גילו הצעיר של הנאשם והיעדר עבר פלילי. לטענתו, בתיקים רבים אחרים, שבהם מדובר היה בעבירה של איומים כלפי שוטר בנסיבות דומות, ואף מחמירות יותר, נערכו הסדרים מותנים עם נאשמים.
- מכאן טען, כי החלטת התביעה שלא לערוך הסדר מותנה עם הנאשם, מפלה אותו ועומדת לנאשם טענה בדבר אכיפה בררנית. לביסוס טענתו, הגיש רשימה של תיקים בעבירת איומים שבהם נערכו הסדרים מותנים. עוד טען, כי אין לתביעה הסבר מניח את הדעת לאבחנות שבין אותם תיקים לעניין הנדון.
4. באת כוח התביעה טענה, לעומת זאת, כי אין מקום להתערב בשיקול דעתה של התביעה, שלפיו התיק הנדון אינו מתאים להסדר מותנה. לטענתה, נסיבות ביצוע העבירות מחייבות הגשת כתב אישום, ובכלל זה: הנאשם הגיע לתחנת המשטרה על מנת "לחפש את השוטר" כחודש לאחר שנתן לו דו"ח; בדברי האיומים יש התייחסות ספציפית לבת משפחתו של השוטר ולפרטים אישיים; נסיבות ביצוע העבירה מלמדות על קור רוח, תעוזה ותכנון מוקדם.

מכאן טענה, כי אין מדובר באיומים ברף נמוך ויש מקום להגן על רשויות אכיפת החוק. עוד טענה, כי לא כל עבירת עוון מתאימה להסדר מותנה וסמכות התביעה לשקול את מכלול הנסיבות, כפי שעשתה במקרה הנדון. כן הוסיפה, כי ישנה אבחנה בין המקרים שאליהם הפנה בא כוח הנאשם ובין המקרה הנדון.

דין והכרעה

5. לפי סעיף 67א לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב - 1982:
- (ב) ראה תובע כי קיימות ראיות מספיקות לאישום בעבירה, רשאי הוא, על אף האמור בסעיף 62(א), שלא להעמיד חשוד לדין, ולהציע לו הסדר ... אם ראה כי נסיבות העניין בכללותן מתאימות לאי-העמדה לדין נוכח עריכת ההסדר ומילוי תנאיו.
- (ג) לא ייערך הסדר אלא בעבירה מסוג חטא או עוון, או בעבירה מסוג פשע המנויה בתוספת השישית ...
- (ד) תובע רשאי לסגור תיק בהסדר בהתקיים שני אלה:
- (1) העונש המתאים לחשוד, לדעת התובע, לפי הוראות סימן א'1 לפרק ו' לחוק העונשין, אינו כולל מאסר בפועל;
- (2) אין פרט רישום כהגדרתו בסעיף 2 לחוק המרשם הפלילי ותקנת השבים, התשמ"א-1981, שנרשם בעניינו של החשוד, בחמש השנים שלפני ביצוע העבירה נושא ההסדר, לרבות הסדר שנערך בעבר, ואין חקירות או משפטים פליליים תלויים ועומדים בעניינו במשטרה או באותה רשות, לפי העניין, שאינם חלק מההסדר.
6. הנחיית היועץ המשפטי לממשלה מספר 4.3042 מסדירה את שיקול הדעת של התביעה בהחלטה על הסדר מותנה לפי סעיף 67א לחוק סדר הדין הפלילי, הנזכר. בין היתר מונה ההנחיה רשימה של עבירות המתאימות להסדרים מותנים. עבירה של איומים היא אחת העבירות שבהן רשאית התביעה המשטרתית לסיים הליך פלילי בהסדר מותנה.
7. אולם, לא בכל עבירה שבה **רשאי** התובע לסיים הליך פלילי בהסדר מותנה, הוא **חייב** לעשות כן. בהחלטה אם לסגור הליך פלילי בהסדר מותנה על התובע לקחת בחשבון את נסיבותיו של המקרה, ובכלל זה: נסיבות אישיות של החשוד; נסיבות ביצוע העבירה; תוצאות העבירה; התנהלות החשוד לאחר ביצוע העבירה; ונסיבות מקלות אחרות (סעיף ג.12 להנחיה).
8. השאלה העיקרית היא אם יש מקום להתערב בהחלטת התביעה שלא לסיים ההליך בעניינו של הנאשם בהסדר מותנה?
9. ככלל, בית המשפט אינו משמש כ"תובע על" ואינו מחליף את שיקול דעתה של התביעה בשיקול דעתו, אלא במקרים חריגים בלבד (ראו, למשל: בג"צ 3884/16 **פלונית נ' השר לביטחון פנים**, בפסקה 40 (20.11.17); בג"צ 9443/16 **התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' פרקליט המדינה** (15.8.17); בג"צ 5699/07 **פלונית נ' היועץ המשפטי לממשלה**, בעמ' 49 (26.2.08); בג"צ 5675/04 **התנועה לאיכות השלטון בישראל נ' היועץ המשפטי לממשלה**, פ"ד נט(1) 199, 208 (2004)).
10. עם זאת, שיקול דעתה של התביעה אינו נקי מכל ביקורת. שתי דוקטרינות מרכזיות התפתחו, במהלך השנים, לבחינת סוגיית התערבות בית המשפט בשיקול דעתה של התביעה: האחת, דוקטרינת ההגנה מן

הצדק; והשניה, דוקטרינת הביקורת המנהלית (על היחס ביניהן, ראו: (רע"פ 1611/16 **מדינת ישראל נ' ורדי**, בעמ' 19 (31.10.18); ראו גם: רענ ג די "דוקטרינת הביקורת המנהלית בפלילים" 529 **ספר אליהו מצא** (2015)).

11. מכאן, שעל בית המשפט לבחון את החלטת היחידה להסדרים מותנים, לאור כללי ההתערבות שהותוו בחוק ובפסיקה. משמע, שכלל, לא יתערב בית המשפט בשיקול דעתה של היחידה להסדרים מותנים, אלא אם ההחלטה עומדת בסתירה מהותית לעקרונות של צדק או הגינות משפטית, או שנפלו בה פגמים מנהליים, שיש בהם כדי להצדיק ההתערבות.

12. בנסיבות המקרה, לא מצאתי כי מתקיימת עילה להתערב בהחלטת היחידה להסדרים מותנים שלא לערוך עם הנאשם הסדר מותנה, הואיל וההחלטה לא עומדת בסתירה מהותית לעקרונות של צדק או הגינות משפטית, וגם לא נפלו בה פגמים המצדיקים את התערבותו של בית המשפט.

13. אמנם, עבירה של איומים כלפי שוטר יכולה, בנסיבות מסוימות להתאים להסדר מותנה. אולם, במקרה הנדון מיוחסת לנאשם עבירה של איומים כלפי שוטר בנסיבות מיוחדות. הנאשם הגיע לתחנת המשטרה על מנת "לחפש את השוטר" כחודש לאחר שנתן לו דו"ח; לאחר שנאמר לו כי השוטר אינו נמצא במקום, הנאשם התלהם ואיים על השוטר. יש להעיר בהקשר זה, כי עבירה של העלבת עובד ציבור, אמנם נמחקה, לאור התפתחות הפסיקה, אולם לא ניתן להתעלם בהקשר זה מהדברים שאמר הנאשם שכינה את השוטר "מעפן, בן אדם מסריח"; בדברי האיומים יש התייחסות ספציפית לבת משפחתו של השוטר ולפרטים אישיים; נסיבות ביצוע העבירה מלמדות על קור רוח, תעוזה ותכנון מוקדם. מכאן, כי אין מדובר באיומים ברף נמוך.

14. גם לא השתכנעתי כי הנאשם הופלה ביחס לאחרים. כאן המקום להבהיר, כי גם אם חלק מהתיקים שאליהם הפנה הנאשם כוללים איומים ברף גבוה כלפי עובד ציבור או שוטר, אין משמעות הדבר, כי הנסיבות זהות. משמע, אין בתיקים שאליהם הפנה בא כוח הנאשם נסיבות שבהן נאשם הגיע "לחפש" שוטר או עובד ציבור וגם אין בהם התייחסות ספציפית לבן משפחה של שוטר או עובד ציבור ולפרטים אישיים. גם לא מצויות בפני בית המשפט מכלול נסיבותיהן של אותם תיקים, כמו למשל נסיבות אישיות מיוחדות של נאשמים, שיכולות להצדיק הסדר מותנה, גם אם נסיבות ביצוע העבירות - זהות.

15. יתר על כן, גם אם ניתן להשוות בין המקרה שלפניי ובין חלק המקרים שאליהם הפנה בא כוח הנאשם - בחלק מהנסיבות הרלוונטיות - אין בכך כדי להצדיק ביטולו של כתב האישום.

16. כידוע, במסגרת בחינת התנאים לביטול כתב אישום, בין לפי דוקטרינת ההגנה מן הצדק ובין לפי דוקטרינת הביקורת המנהלית בפלילים, על בית המשפט לאזן בין האינטרסים העומדים על הפרק.

17. בהחלטה אם לבטל כתב אישום מחמת טענות להגנה מן הצדק, על בית המשפט לאזן, בין היתר, בין השיקולים, האינטרסים והערכים העומדים ביסוד ההליך הפלילי ובין הפגמים שנפלו בהליך (ע"פ 4444/16 **פלוני נ' מדינת ישראל** (10.10.18); ע"פ 2868/13 **חייבטוב נ' מדינת ישראל** (2.8.18); ע"פ 4855/02 **מדינת ישראל נ' בורוביץ**, פ"ד נט(6) 776, 806 (2005)).

18. גם בהחלט דוקטרינת הביקורת המנהלית בפלילים, יש ליישם מבחני איזון וזאת בהתאם להלכת הבטלות היחסית. משמע, על ההחלטה בדבר הסעד הראוי לקחת בחשבון את מכלול הנסיבות, לרבות התנהגות הצדדים, הפגיעה שתיגרם להם או לאינטרס הציבורי, האפשרות לתיקון ולירפוי הפגם, השלב בו מועלית הטענה, והפגיעה הפוטנציאלית בהגנת הנאשם (ע"פ 1053/13 **הייכל נ' מדינת ישראל** (23.6.13)).

19. בהחלט מבחני איזון על המקרה הנדון, אין הצדקה לבטל את כתב האישום. אמנם, העבירה של איומים שביצע הנאשם, אינה ברף הגבוה ביותר של עבירת האיומים. יתר על כן, הנאשם הוא צעיר, על סף גיל הקטינות ונעדר עבר פלילי. בה בעת, גם אין מדובר בעבירה של איומים ברף נמוך, הואיל והנאשם הגיע לתחנת המשטרה על מנת "לחפש" את השוטר ולאיים עליו, ניבל את פיו, ואף עשה שימוש בפרטים משפחתיים אישיים של השוטר. לא ניתן להתעלם, בהקשר זה, מהצורך להגן על כיבוד רשויות החוק ועל תפקודן של רשויות אכיפת החוק, בין היתר באמצעות הגנה על משפחות עובדי הרשויות. למעשה, ביטול כתב אישום, אך בשל כך, שבמקרים אחרים, ואף דומים, בוטלו כתבי אישום, ולמרות הנסיבות החמורות של המקרה, יש בו כדי להעביר מסר מזלזל כלפי רשויות אכיפת החוק ואף להוביל לפגיעה ביכולתן של הרשויות לבצע את תפקידן כראוי.
20. הנה כי כן, גם אם נערכו הסדרים מותנים עם נאשמים בתיקים בהם יוחסו עבירות איומים בנסיבות דומות - אולם לא זהות - אין משמעות הדבר כי יש מקום לבטל את כתב האישום במקרה הנדון מחמת אכיפה ברחיקת.
21. הנה כי כן, העבירה שביצע הנאשם, בנסיבות המיוחדות של המקרה, מצדיקה המשך ניהולו של ההליך הפלילי.
22. לאור האמור, אין מקום להתערבות בשיקול דעת התביעה, אשר הפעילה שיקול דעתה בסבירות, ובקשת הנאשם לביטול כתב האישום - נדחית.
- ההליך יימשך כסדרו.

המזכירות תשלח עותק החלטתי לצדדים

ניתנה היום, ד' אב תשע"ט, 05 אוגוסט 2019, בהעדר הצדדים.